

LOUISE PENNY

PAREMPI MIES

BAZAR

LOUISE PENNY

PAREMPI MIES

Suomentanut Ronja Erkkö

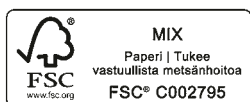
BAZAR

Kirjassa on käytetty lainauksia seuraavista teoksista:

Herman Melville: *Moby Dick*, WSOY 1966, suomentanut Seppo Virtanen

Lastenloru *Tyyris Tyllerö* runokokoelmasta *Hanhiemon iloinen lipas*,
WSOY 1954, suomentanut Kirsi Kunnas

L. M. Montgomery: *Annan nuoruusvuodet*, WSOY 1950, suomentanut
Hilja Vesala

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

1. painos

Suomentanut Ronja Erkko

Suomenkielinen laitos © Ronja Erkko ja Bazar Kustannus 2026

Englanninkielinen alkuteos *A Better Man*

Copyright © Three Pines Creations, Inc 2018

ISBN 978-952-376-034-9

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@bazarkustannus.fi

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale

Painettu EU:ssa

*Tämä kirja on omistettu kultaisellenoutajallemme
Bishopille, jota parempaa koiraa
tai rakastavampaa kumppania ei olekaan.*

LUKU YKSI

Mitä Clara Morrowille on tapahtunut? Hän oli ennen
loistava taiteilija. #MorrowHaisee
Et voi olla tosissasi! Päästävätkö ne hänet takaisin
Sûretéen? #SûretéHaisee

"MERDE."

"Merde?" Myrna Landers katsoi ystäväänsä maitokahvinsa
yli.

"Olen pahoillani", Clara Morrow sanoi. "Tarkoitin sanoa
vittu. Vitun vitun vittu."

"Noin sitä pitää. Mutta miksi?"

"Etkö arvaa?"

"Onko Ruth tulossa tänne päin?" Myrna vilkuili bistroa
häätännystä teeskennellen. Tai ehkei hän sittenkään tees-
kennellyt.

"Pahempaa."

"Eihän se ole mahdollista."

Clara ojensi Myrnalle puhelimensa, vaikka kirjakauppias
tiesi jo, mitä löytäisi.

Ennen sovittua aamiaistaan Claran kanssa Myrna oli tar-
kistanut Twitter-syötteensä. Ruudulla, koko maailman näh-
tävänä, retkotti Claran taiteellisen uran nopeasti kylmenevä
ruumis.

Myrnan lukiessa Clara kietoi isot, maalitahraiset kätensä
kaakaomukin ympärille, *specialité de la maison*, ja käänsi

katseensa ystävästään jakokarmiseen ikkunaan sekä pikkui-
seen québeciläiseen kylään sen takana.

Jos puhelin oli hyökkäys, ikkuna oli balsamia. Se ei ehkä
täysin parantanut kipua, mutta oli ainakin tuttuudessaan
lohdullinen.

Harmaa taivas enteili sadetta. Tai räntää. Rakeita tai lunta.
Hiekkatie oli peittynyt loskaan ja mutaan. Lumi laikutti
ryvettynyttä ruohikkoa. Koiriaan ulkoiluttavat kyläläiset
lampsivat ympäriinsä kumisaappaissaan ja lämpimissä vaate-
kerroissaan, joiden toivoivat estävän huhtikuuta tunkeutu-
masta luihin ja ytimiin.

Se ei ollut mahdollista. He olivat selviytyneet Kanadan
hyytävän kylmästä talvesta, mutta jostain syystä alkukevät
kampitti heidät aina. Syynä oli kosteus. Ja lämpötilojen hei-
lahtelu. Sekä toiveajattelu ja harhakuvitelmat siitä, että ulko-
na olisi varmasti jo leudompaa.

Kylän takana häämöttävä metsä oli kuin talven aaveiden
armeija, joiden luurankokädet viuhtoivat ja raajat kolisivat
tuulessa toisiaan vasten.

Vanhoista liuskekivisistä, tiilisistä ja limilaudoitetuista
taloista leijui puun savun tuoksu. Se oli merkki korkeam-
mille voimille: lähettäkää apua. Lähettäkää lämpöä. Lähet-
täkää oikea kevät, älkääkä tätä loskan ja hyisten pakkas-
päivien paskamyrskyä. Päiviä, joissa riittäisi sekä lunta että
lämpöä.

Québecin huhtikuu oli julmien vastakohtien kuukausi.
Ylevän iltapäivän saattoi viettää viinilasillisen kera kirk-
kaassa auringonpaisteessa, mutta seuraavana aamuna herä-
tessä oli taas satanut kolmisenkymmentä senttimetriä lunta.
Huhtikuu oli puoliääneen mutistuja kirouksia, mudan kuor-
ruttamia saappaita ja maassa kieriviä koiria, jotka raviste-
livat itsensä kuivaksi niin, että rapa täplitti jokaista etuovea.
Rapaa oli seinillä. Katoissa. Lattioilla. Ihmisten päällä.

Québecin huhtikuu oli ilmastollinen paskamyrsky. Mielenrauhaa koetteleva kokemus.

Mutta se, mitä ulkona suurten ikkunaruuutujen takana tapahtui oli lohdullista verrattuna siihen mitä Claran ruudulla tapahtui.

Clara ja Myrna olivat vetäneet nojatuolinsa lähelle tulisijaa, missä räiskähtelevät halot lähettivät kekäleet tanssimaan liuskekeivisen savupiipun läpi. Kylän bistro tuoksui puun savulta, vaahterasiirapilta sekä tuoreelta, vahvalta kahvilta.

Clara Morrow käy läpi ruskeaa kauttaan, Myrna luki. On loukkaus jätevedelle väittää hänen viimeisimpien teostensa olevan paskaa. Toivottavasti kyseessä on vain kausi eikä loppu.

”Vai niin”, Myrna totesi. Hän pani puhelimen pois ja tarttui ystävänsä käteen. ”Merde.”

”*Tabernac.* Joku vakavien rikosten osastolta lähetti juuri linkin. Kuunnelkaa tätä.”

Muut tutkintahuoneen poliisit katsoivat, kun hän luki puhelimestaan: ”*Tänään on Armand Gamachen ensimmäinen päivä Sûreté du Québecissä sitten yhdeksän kuukautta kestäneen hyllyttämisen, joka oli seurausta sarjasta harkitsemattomia ja tuhoisia päätöksiä.*”

”Tuhoisia? Se on paskapuhetta”, puuskahti yksi agenteista.

”No, tuota paskapuhetta on twiitattu uudelleen satoja kertoja.”

Muut agentit ja komisariat kaivoivat puhelimensa esiin ja tutkivat niitä samalla, kun tähyilivät avoimelle ovelle. He halusivat varmistaa...

Kello oli yhtätoista minuuttia vaille kahdeksan, ja murhar ryhmän jäsenet olivat kokoontuneet tavanomaiseen maanantai-aamun palaveriinsa keskustelemaan meneillään olevista tutkimuksista.

Tässä tapaamisessa, tai tässä aamussa, oli tosin hyvin vähän mitään ”tavanomaista”. Huone oli sähköistynyt odotuksesta. Nyt tunnelma tiheni entisestään puhelimiin ilmestyneen uutisen vuoksi.

”Merde”, mumisi yksi agenteista. ”Päästyään vallankahvaan Sûretén poliisiylitarkastajana”, hän luki, ”Gamache ei aikaillut väärinkäyttää tuota valtaa. Hän laski kadulle katastrofaalisia määriä opioideja. Tutkinnan jälkeen hänet alennettiin.”

”Heillä ei ole aavistustakaan, mistä he puhuvat. Mutta ei tuo ole kovin paha.”

”Se jatkuu. Hänet olisi vähintäänkin pitänyt erottaa. Tai pikemminkin asettaa syytteeseen ja paiskata vankilaan.”

”Ahaa.”

”Tuo on hulluutta”, yksi vanhemmista konstaapeleista penäsi, tarttui puhelimeen ja luki sanat itse. ”Kuka tätä roskaa kirjoittaa? He eivät edes mainitse, että Gamache hankki kaman takaisin.”

”Eivät tietenkään.”

”Toivottavasti hän ei näe tuota.”

”Lasketko leikkiä? Totta kai hän näkee.”

Huoneeseen laskeutui hiljaisuus, jonka rikkoi vain laitteiden pehmeä naputus. Ääni oli kuin kuolevan puun oksien havinaa tuulessa.

Agentit lukivat mutisten sanoja, joita heidän isovanhempansa olivat pitäneet pyhinä, mutta jotka nyt olivat rienaavia. *Tabernac. Câlice. Hostie.*

Yksi vanhempi konstaapeli painoi pään käsiinsä ja hieroi ohimoitaan. Sitten hän laski kätensä ja tarttui puhelimeensa. ”Minä aion kirjoittaa vastineen.”

”Älä. On parempi, jos se tulee johdolta. Poliisiylitarkastaja Toussaint panee kirjoituksille pisteen.”

”Hän ei ole vielä pannut.”

”Hän tekee sen kyllä. Hänhän sai koulutuksensa Gamachel-ta. Toussaint puolustaa Gamachea.”

Kauimmaisessa nurkassa yksi agenteista tuijotti puhelin-taan otsa syvissä rypyissä.

Siinä missä muut olivat kalvenneet, nainen oli punehtu-nut luettuaan sähköpostin tekstiviestin tai twiitin sijaan.

Lysette Cloutier oli yli neljäkymmenen, mutta silti yksi murharyhmän uusimmista tulokkaista. Hänet oli siirretty sinne Sûretén talousrikosyksiköstä. Cloutier oli viettänyt vuosia poliisivoimien jo yli miljardi dollaria käsittävän bud-jetin parissa, kunnes poliisiylitarkastaja Gamache oli pannut hänen työnsä merkille ja ajatellut, että Cloutierista olisi apua murhaajien jäljittämisessä.

Cloutier ei olisi osannut seurata DNA:ta tai epäiltyjä, vaikka hänen henkensä olisi riippunut siitä, mutta hän osasi seurata rahaa. Ja usein se johti samaan paikkaan.

Kaikki muut tuossa tutkintahuoneessa olivat tehneet ko-vasti töitä päästäkseen työskentelemään Sûreté du Québecin arvostetuimmalle osastolle.

Agentti Lysette Cloutier teki parhaansa päästäkseen sieltä pois. Palatakseen mukavien, turvallisten, ennalta-arvattavien ja ymmärrettävien numeroiden pariin. Pois päivittäisistä kamaluuksista, väkivallasta ja siitä henkisestä sekasorrosta, jonka murha sai aikaan.

Cloutier valitsi palaverieissa aina saman paikan. Hän var-misti istuvansa selin pitkään valkotauluun, johon valokuvat kiinnitettiin.

Hän pohti juuri saamaansa sähköpostia, kirjoitti sitten vastauksen ja painoi lähetä -nappia ennen kuin ehtisi tulla toisiin aatoksiin.

”Mistä vetoa, että jotkut näistä twiiteistä ovat Beauvoirin lähettämiä?” yksi nuoremista agenteista letkautti.

”Ylikomisario Beauvoirin, vai?”

Kaikki kääntyivät katsomaan ovelle. Ja sitten tuolit raapi-
vat äänekkäästi lattiaa, kun kaikki nousivat seisomaan.

Kävelykkepiin nojaava Isabelle Lacoste seisoi ovella ja
tuijotti nuorta agenttia. Sitten hänen kasvonsa sulivat hy-
myyn katseen kiertäessä tuttuja kasvoja.

Hän oli viimeksi ottanut osaa maanantaiaamun palaveriin
murharyhmän päällikkönä. Nyt hän astui ontuen huoneeseen.

Isabellen vammat, vaikkakin jo melkein parantuneet,
eivät olleet täysin poissa. Eivätkä koskaan olisikaan.

Komisariat ja agentit kerääntyivät Lacosten ympärille
toivottamaan hänet tervetulleeksi takaisin samalla kun hän
yritti selittää, ettei ollut oikeastaan palannut. Hänet oli ylen-
netty poliisitarkastajaksi, ja hän oli päämajassa keskustellak-
seen aktiivipalvelukseen paluun ajoituksesta ja ehdoista.

Ei ollut kuitenkaan sattumaa, että Lacoste oli paikalla juuri
sinä maanantaina, kuten kaikki huoneessa olevat tiesivät.
Tämä ei ollut mikä tahansa päivä. Eikä mikä tahansa kokous.

Lacoste istuutui pöydän päähän ja nyökkäsi muita istu-
maan. Sitten hän katsoi nuorta agenttia, joka oli letkauttanut
kommentin ylikomisario Beauvoirista.

”Mitä tarkoittitte sanoillanne?”

Isabellen ääni oli tyyni, mutta hän istui luonnottoman jäyk-
känä. Ylikomisario Lacosten alaisuudessa palvelleet murha-
ryhmän agentit tunnistivat tuon ilmeen. Ja lähes säälivät
typerää nuorta agenttia, joka oli joutunut tämän tähtäimeen.

”Tarkoitan, että me kaikki tiedämme ylikomisario Beau-
voirin tekevän lähtöä Sûretésta”, mies selitti. ”Hän muuttaa
Pariisiin, mutta ei vielä muutamaan viikkoon. Mitä sitä ennen
tapahtuu? Gamachehan on tulossa takaisin. Minä osallis-
tuisin mieluummin tulitaisteluun kuin olisin ylikomisario
Beauvoirin kengissä tämän päivän kokouksessa. Lyön vetoa,
että hän ajattelee samoin.”

”Sen vedon te häviäisitte”, Lacoste totesi.

Huone hiljeni.

Hän on nuori ja hölmö, Lacoste ajatteli. Luultavasti nuorukainen kaipasi epätoivoisesti kunnioitusta.

Lacoste tiesi, ettei mies ollut koskaan ollut niin kutsutussa tulitaistelussa. Jo tuon naurettavan ilmaisan käyttö oli paljastanut asian. Kukaan, joka todellisuudessa oli kohottanut aseensa, tähdännyt toista ihmistä ja ampunut yhä uudestaan – ja joutunut ammutuksi – ei koskaan pitäisi sitä kunniaakkaana saati puhuisi tulitaistelusta.

Eikä koskaan, koskaan tahtoisi joutua siihen tilanteeseen uudelleen.

Ne, jotka olivat osallistuneet viimeiseen ratsiaan, katsoivat nuorta agenttia. Osa oli vimmoissaan. Mutta toiset näyttivät lähes haikeilta. He muistelivat aikaa, jolloin olivat itse olleet yhtä nuoria. Yhtä naiiveja. Yhtä kuolemattomia.

Ratsiasta oli yhdeksän kuukautta.

He muistelivat tuota kesäistä iltapäivää kauniissa metsässä Vermontin rajalla. Aurinko siivilöityi puiden läpi, ja he tunsivat lämmön kasvoillaan.

Tuo hetki tuntui jääneen leijumaan ilmaan ennen kuin helvetti pääsi valloilleen.

Kun aseet kohotettiin ja niillä ammuttiin. Ja ammuttiin. Puuntaimet ja ihmiset lakosivat.

Huutoja. Aseiden savun kitkerä, tukahduttava katku. Puun sekä luotien kärventämän lihan haju.

Ylikomisario Lacoste oli yksi ensimmäisistä kaatuneista. Lacosten menettely oli suonut poliisiylitarkastaja Gamache sen hetken, jonka tämä oli tarvinnut toimiakseen. Ja Gamache oli käyttänyt tilaisuuden.

Isabelle Lacoste ei ollut nähnyt, mitä ylitarkastaja Gamache oli tehnyt. Siinä vaiheessa hän oli ollut tajuton. Mutta hän oli kuullut siitä. Hän oli lukenut tutkintapöytäkirjat, kun Gamache oli hyllytetty virastaan.

Gamache oli selvinnyt tuon päivän tapahtumista.

Vain laotakseen muiden ihmisten vuoksi.

Ja kun hän palasi työhön, hyökkäykset jatkuivat.

Isabelle Lacoste ja muut tutkintahuoneen konkarit tiesivät, että poliisiylitarkastaja Gamachen tekemät päätökset olivat olleet uhkarohkeita. Uskaliaita. Epätavallisia. Ja, toisin kuin twiitit väittivät, hyvin tehokkaita.

Mutta kaikki olisi voinut päättyä myös toisin.

Se oli ollut armonisku. Québecin korkeimman poliisi-viranomaisen viimeinen, epätoivoinen teko tilanteessa, jossa vaihtoehtoja ei ollut.

Jos Gamache olisi epäonnistunut, kuten oli hetken näytännytkin, Sûreté olisi lamaantunut ja jättänyt Québecin suojattomaksi jengiväkivallan, ihmiskaupan ja järjestäytyneen rikollisuuden hyökyaallolle.

Gamache oli voittanut. Mutta vain nipin napin, ja saanut maksaa siitä.

Jokainen järkevä henkilö, joka teki moisia päätöksiä, olisi odottanut seurauksia lopputuloksesta riippumatta. Ylitarkastaja Gamache oli järkevä mies. Hänen oli täytynyt osata odottaa hyllytystä. Sitä, että hänen toimistaan järjestettäisiin tutkinta.

Mutta oliko hän odottanut nöyryytystä?

Omana armoniskunaan poliittinen johto oli päättänyt pelastaa oman nahkansa ja lopettaa sen sijaan Gamachen uran. Tutkinnan vapauttavasta tuomiosta huolimatta Gamachelle tarjottiin työpaikkaa, jota hän ei mitenkään voisi ottaa vastaan: murharyhmän päällikön virkaa. Tehtävää, jota hän oli vuosien ajan hoitanut. Tehtävää, jonka hän oli luovuttanut Lacostelle tultuaan ylennetyksi Sûretén johtoon. Ja kun Lacoste oli loukkaantunut, murharyhmän päälliköksi oli siirtynyt Jean-Guy Beauvoir.

Johto tiesi sen olevan alennus, johon Armand Gamache ei voisi suostua. Nöyryytys olisi liian suuri. Haava liian syvä. Gamache irtisanoutuisi. Jäisi eläkkeelle. Katoaisi.

Mutta Armand Gamache oli kieltäytynyt lähtemästä. Johdon ällistykseksi hän oli hyväksynyt heidän tarjouksensa.

Tänään, tässä huoneessa, hänen nöyryytyksensä olisi täydellinen.

Ja vaikutti siltä, että Gamache laskeutuisi suoraan Jean-Guy Beauvoirin päälle.

Kello oli seitsemää vaille kahdeksan. Pian miehet kävelisivät ovesta sisään, kumpainenkin murharyhmän päällikköinä.

Ja mitä sitten tapahtuisi?

Jopa Isabelle Lacoste huomasi vilkuilevansa ovelle ja pohivansa asiaa. Hän ei odottanut vaikeuksia, muttei voinut olla ajattelematta sitä, mitä George Will oli kutsunut ”Ohion tapaukseksi”.

Vuonna 1895 koko Ohion osavaltiossa oli ollut vain kaksi automobiilia. Ja ne olivat törmänneet.

Kukaan ei tiennyt Lacostea paremmin, että odottamattomia asioita tapahtui. Ja nyt hän huomasi terästäytyvänsä yhteentörmäyksen varalta.

”Se on omaa syytäsi”, Ruth Zardo sanoi. ”Sinun ei olisi koskaan pitänyt suostua siihen, jos minulta kysytään.”

Kukaan ei ollut kysynyt.

”Kunnetkaa tätä”, vanha runoilija jatkoi ja luki puhelimen ruudulta. ”*Clara Morrow’n työt ovat kulahtaneita, mukailevia ja latteita.* He unohtivat kliseisen ja mitäänsanomattoman. Tai ehkä joku mainitsee ne alempana ketjussa.”

”Tuo taitaa riittää, Ruth”, Reine-Marie Gamache tuumasi.

Hän vilkaisi kelloaan. Melkein kahdeksan. Reine-Marie pohti, miten hänen miehensä jaksoi. Ei tarvinnut olla nero tietääkseen, miten Clara jaksoi.

Ystävän silmäanaluset oli tummat ja tämä näytti loppuun kalutulta. Sekä hieman maalatulta. Claran kasvoja ja hiuksia täplittivät kadmiuminpunainen ja poltettu umbra.

Clara oli pukeutunut ainaisiin farkkuihinsa ja villapuse-
roonsa. Taiteellinen menestys ei ollut muuttanut hänen
tyylitajuaan, joka oli sellainen kuin oli. Kenties se johtui siitä,
että tunnustus oli tullut myöhään hänen elämässään. Viittä-
kymmentä lähestyvä Clara oli vuosikymmeniä luonut työ-
huoneellaan teoksia, joihin kukaan ei ollut kiinnittänyt
huomiota. Hänen suurin saavutuksensa oli ollut Sotakohtu-
-niminen teossarja. Hän oli myynyt niistä yhden – itselleen.
Sitten hän oli antanut sen anopilleen, ja aseistanut taiteensa.
Sekä kohtunsa.

Eräänä iltana, oltuaan naisystäviensä kanssa kylän bist-
rossa, Clara oli palannut työhuoneelleen ja aloittanut jotain
erilaista. Muotokuvia, öljymaalauksia, noista naisista.

Hän oli maalannut heidät sellaisina kuin he todella olivat,
kaikkine ryppyineen, muhkuroineen ja juonteineen. Mutta
todellisuudessa hän oli rohkeilla vedoillaan vanginnut hei-
dän tunteensa.

Muotokuvat astuivat taidemaailmaan rytinällä ja saivat
kiitosta vallankumouksellisuudestaan. Ne juhlivat perinteis-
tä mutta elävöitettyä muotoa. Claran muotokuvat hehkuivat
valoa. Iloa. Elämää. Aika ajoin ne kiusaannuttivat, kun joil-
takin kasvoilta paistoivat yksinäisyys ja raaka suru.

Claran muotokuvat naisista olivat haastavia, rohkeita ja
uskaliaita.

Ja nyt, tänä huhtikuisena aamuna, monet noista naisista
olivat liittyneet Claran seuraan bistroon. Täällä he olivat
juhlineet hänen menestystään. Tänään he saapuivat tarjoa-
maan lohtua.

”He eivät tiedä, mistä puhuvat”, Myrna puhahti. ”Se on
silkkaa ilkeyttä, pahantahtoisuutta.”

”Mutta jos uskoin heitä, kun he väittivät rakastavansa
töitáni, eikö minun pitäisi uskoa heitä nytkin?” Clara kysyi.
”Miksi he olisivat olleet tuolloin oikeassa, mutta nyt väärässä?”

"Nämä ihmiset eivät ole taidekriitikkoja", Reine-Marie huomautti. "Tuskin suurin osa on edes nähnyt näyttelyäsi."

"*New York Timesin* taidekriitikko julkaisi juuri artikkelin", Ruth pisti väliin. "Hän sanoo, että aikoo tämän katastrofin valossa palata muotokuvaiksi nähdäkseen, onko hän ollut väärässä niiden suhteen. Ei kai hän voi tarkoittaa sitä muotokuvaa, jonka teit minusta?"

"Vittu, vittu, vittu", mumisi Ruusa. Ruthin sylissä istuva anka näytti ärtyneeltä. Mutta niin ankat usein näyttivät.

"Kaikki kääntyy vielä hyväksi", Myrna vakuutti.

"Aivan varmasti", Clara ähkäisi ja juoksutti käsiään paksun tukkansa läpi niin, että se sojotti pystyssä. Se sai hänet näyttämään mielipuoletta.

Ironista kyllä Ruth, joka melko varmasti oli aidosti mieli-puoli, näytti täysin tyyneltä.

"Hyvä asia tässä on se, ettei kukaan näe sinun roskaasi", Ruth sanoi. "Kuka menee katsomaan miniatyyrinäyttelyä? Miksi ihmeessä suostuit osallistumaan pikkuruisten öljy-maalauksen ryhmänäyttelyyn? Elämäänsä kyllästyneet seura-piirirouvat maalasivat sellaisia 1700-luvulla."

"Ja moni teki sen paljon paremmin kuin miespuoliset kollegansa", Myrna huomautti.

"Aivan", Ruth nyökkäsi. "Ihan kuin se voisi olla totta."

Ruusa pyöräytti ankansilmiään.

"Sinä maalaat muotokuvia suurille kankaille", Ruth intti.

"Miksi teet pikkuruisia maisemia?"

"Halusin venyttää kykyjeni rajoja", Clara vastasi.

"Tekemällä miniatyyreja?" Ruth äsähti. "Melko ironista."

"Oletko nähnyt Claran työt?" Reine-Marie kysyi.

"Ei minun tarvitse. Voin haistaa ne. Ne haisevat –"

"Ehkä sinun kannattaa katsoa niitä ennen kuin arvostelet niitä."

"Miksi? Ilmeisesti ne ovat kulahtaneita ja latteita."

"Kirjoitatko sinä samaa runoa yhä uudelleen?" Myrna kysyi.

"En tietenkään", Ruth vastasi. "Mutta en myöskään yritä kirjoittaa romaania. Kaikki ne koostuvat sanoista, mutta tiedän, missä lajissa olen hyvä. Loistava."

Myrna Landers huokaisi raskaasti ja siirsi huomattavaa painoaan nojatuolissa. Niin kovasti kuin hän tahtoikin olla eri mieltä Ruthin kanssa, hän ei voinut. Heidän juopunut ja häiriökäyttäytyvä vanha naapurinsa Three Pinesissa oli tosi-asiaassa suurenmoinen runoilija. Ihmisenä hänestä ei tosin voinut sanoa samaa.

Ruth päästi äänen, joka saattoi olla naurahdus. Tai ruoansulatuksen häiriö.

"Minäpä kerron, Clara, mikä on hauskaa. Sinä teet täydellisen mahalaskun yrittäessäsi tehdä jotakin uutta ja Armand tuhoaa uransa palatessaan takaisin tekemään samaa vanhaa."

"Kukaan ei tee mahalaskua", Reine-Marie vakuutti ja vilkaisi taas kelloaan.

Tutkintahuone aivan rätisi jännityksestä.

"Miten tämä oikein toimii?" yksi agenteista kysyi. "Tuleeko meillä olemaan kaksi ylikomisariota?"

He katsoivat vierailevaa poliisitarkastajaa. "Non. Ylikomisario Beauvoir on vastuussa, kunnes lähtee Pariisiin."

"Ja Gamache on...?" kysyi toinen agentti.

"Ylikomisario Gamache. Tämä siirtymävaihe kestää vain muutaman viikon, siinä kaikki", Lacoste sanoi koettaen kuulostaa varmemmalta kuin todellisuudessa olikaan. "Tämä on hyvä asia. Saatte kaksi kokenutta johtajaa."

Mutta tutkintahuoneen miehet ja naiset eivät olleet tyhmiä. Yksi vahva johtaja oli hieno asia, mutta kaksi johti valтатаisteluun. Ristiriitaisiin käskyihin. Sekasortoon.

"He ovat työskennelleet vuosia yhdessä", Lacoste jatkoi. "Ei tule olemaan ongelma työskennellä yhdessä nytkään."

"Ottaisitko sinä käskyjä vastaan keneltäkään, joka on ollut alaisesi?"

"Tietenkin."

Mutta ärtymyksestään huolimatta Lacoste tiesi kysymyksen olevan perusteltu.

Voisiko Beauvoir antaa käskyjä entiselle pomolleen ja oppi-isälleen?

Ja mikä vielä tärkeämpää, kykenisikö entinen poliisiylitarkastaja ottamaan niitä vastaan? Gamache, niin kunnioitava kuin olikin, oli tottunut olemaan johdossa. Ja tottunut käskemään Beauvoiria.

"Mutta kyse ei ole vain siitä, vai mitä?" vanhempi konstaapeli sanoi.

"Onko vielä muutakin?" eräs agentti ihmetteli.

"Ettekö te tiedä?" konstaapeli katsoi ympärilleen ja vältti ilmeisen tietoisesti Lacosten katsetta. "Gamache ei ollut ainoastaan Beauvoirin pomo. Hän on tämän appiukko."

"Lasket leikkiä", agentti älähti tietäen, että konstaapeli oli tosissaan.

"*Non*. Beauvoir on naimisissa Gamachen tyttären Annien kanssa. Heillä on lapsi."

Vaikka Gamachen ja Beauvoirin henkilökohtainen suhde ei ollut mikään salaisuus, kumpikaan mies ei pyrkinyt myöskään mainostamaan sitä.

Pöydän äärestä kuului tuhahdus, ja agentti nosti katseensa puhelimensa ruudulta. "He todella jahtaavat tätä miestä. Kuunnelkaa tätä – "

"*Non*", Lacoste keskeytti. "En tahdo kuulla sitä."

Ovelta näkyi liikettä.

He katsoivat sinne ja hypähtivät jaloilleen.

Vanhemmat konstaapelit tekivät kunniaa. Nuoremmat näyttivät hetken hämmentyneiltä.

Osa huoneessa olijoista ei ollut koskaan henkilökohtaisesti tavannut Armand Gamachea. Ei sitten tuon paahtavan kuuman heinäkuisen iltapäivän, jonka he olivat viettäneet metsässä. Ilma oli täyttynyt ruudinkatkusta ja haavoittuneiden huudoista. Kun savu oli hälvennyt, he olivat nähneet Sûretén päällikön ase kädessä. Tämä oli raahannut metsän läpi ruumista.

Oliko Gamache tuona aamuna, pukeutuessaan puhtaan valkoiseen paitaan, pukuun ja solmioon, tiennyt miten päivä tulisi päättymään? Veren tahrimiin käsiin ja vaatteisiin.

Tuona helteisenä aamuna hän oli noussut Sûreté du Québecin päällikkönä. Itsevarmana johtajana. Sitoutuneena vaaralliseen toimintatapaan, vaikka ei ollut siitä pitänytkään.

Myöhään tuona iltapäivänä hän oli poistunut metsästä pirstaleina.

Ja nyt Gamache oli palannut.

Palaisiko hän parempana miehenä? Katkerana miehenä?

Pian he saisivat sen selville.

LUKU KAKSI

MIES, JONKA HE OVELLA NÄKIVÄT, lähestyi kuuttakymmentä. Hän oli pitkä ja pikemminkin vankkarakenteinen kuin tanakka. Sileäksi ajeltu. Ja vaikka mies ei ollut klassisella tavalla komea, näytti hän viehättävämmältä ja ainakin arvokkaamalta kuin mitä aamun sosiaalinen media oli antanut nuorempien agenttien ymmärtää.

Armand Gamachen tukka oli aikoinaan ollut tumma, mutta nyt kihartuvat hiukset olivat lähestulkoon harmaat. Iho oli ihmisen, joka oli viettänyt tuntikausia pelloilla, tarponut kosteissa metsissä ja tuijottamassa ruumiita polveen saakka ulottuvassa lumessa. Sekä metsästäjänä niitä, jotka niistä olivat vastuussa.

Hänellä oli sellaisen ihmisen ulkomuoto, joka oli vuosikausia kantanut raskasta vastuuta. Punninnut kauheita valintoja.

Kasvoilla erottuvat uurteet kielivät päättäväisyydestä. Keskitymisestä. Vuosien aikana kertyneestä huolesta. Ja surusta, joka oli levittäytynyt vuosikymmenten ylle.

Mutta agenttien katsellessa Gamachea tämä hymyili, ja he huomasivat syvimpien juonteiden olevan niitä, jotka lähitivät silmäkulmista.

Naururyppyjä. Ne olivat paljon selvempiä kuin ne, jotka oli aiheuttanut huoli ja kipu. Tosin ne kohtasivat, sekoittuivat, ristesivät.

Sitten oli vielä selkeä arpi ohimossa, jota ei voinut olla huomaamatta. Se oli kuin käyntikortti. Merkki, joka erotti

Gamachen muista. Se leikkasi huolen ja naurun muodostamien ryppyjen poikki ja kertoi aivan oman tarinansa.

Sen uudemmat agentit näkivät.

Konkareille se oli erilaista. He eivät niinkään nähneet arpea kuin tunsivat sen.

Huone oli hiljainen ja liikkumaton, kun Armand Gamache seisoi kynnyksellä ja katsoi heitä, kohtasi kaikki nuo äkisti kostuneet silmät.

Tutkintahuoneen agentit eivät olleet koskaan uskoneet hänen palaavan. Ei Sûretéen, eikä etenkään murharyhmään. He olivat työskennelleet vuosia tämän vanhemman poliisin kanssa, joka oli ollut heidän oppi-isänsä. Juuri Gamache oli opettanut heille, miten tappajia otettiin kiinni ilman, että kadotti itsensä tuohon prosessiin. Miten olla hyviä poliiseja ja vielä parempia miehiä ja naisia.

Gamache oli vienyt heistä jokaisen kiireettömälle kävelylle heidän vasta aloitettuaan murharyhmässä, ja jakanut heille neljä viisautta sisältävää fraasia.

Hän ei enää koskaan toistanut niitä.

Olin väärässä. Olen pahoillani. En tiedä. Tarvitsen apua.

He olivat katselleet voimattomina, miten Gamache oli lyöty maahan. Ja viskattu sivuun.

Mutta tänään hän oli palannut heidän luokseen.

Gamachella oli aina yllään puku ja solmio sekä siisti valkoinen paita, niin myös tänään. Hän pukeutui samoin jopa kentällä. Se osoitti kunnioitusta uhria ja tämän perhettä kohtaan. Se toimi järjestyksen symbolina uhkaavan sekasorron keskellä.

Gamache näytti muuttumattomalta. Mutta he tiesivät, että se oli vain pintaa. Kuka tiesi, mitä sen alla piili?

Gamache astui tutkintahuoneeseen. *"Bonjour"*

"Bonjour, patron", kajahti vastaus.

Hän nyökkäsi hienovaraisesti tervehdyksille mutta ilmaisi samalla, etteivät ne olleet tarpeen.

HUKUTTAVA EPÄTOIVO

Three Pines on poikkeustilassa, kun vuosisadan pahin tulva on hukuttaa alleen tiet ja talot. Keskellä seka-sortoa epätoivoinen Homer Godin pyytää Armand Gamachelta ja Jean-Guylta apua kadonneen tyttärensä Viviennen löytämiseksi.

Kriisien kasautuessa Gamache yrittää torjua etenevää kaaosta ja tajuaa, että Viviennen etsinnät olisi ehkä keskeytettävä. Gamache, itsekin isä, tuntee myötätuntoa Homeria kohtaan. Samaan aikaan kun tulvat yltyvät entisestään ja sosiaalisessa mediassa leviää väärennetty video Gamachesta, löytyy ruumis. Gamache joutuu katsomaan suoraan sitä kauhua, jota jokainen vanhempi pelkää: Mitä tekisit, jos lapsesi tappaja kulkisi vapaana?

"Jatkuvasti yllättävä sarja,
joka syvenee ja synkkenee edetessään."
The New York Times Book Review

ISBN 978-952-376-034-9 • 84.2 • www.bazarkustannus.fi